

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг

Утас: 70-56-21-47, Факс: 70-56-21-12

E-mail: khentii@audit.gov.mn

2023.04.26 № 369
танай _____-ы № _____-т

Г ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
Ц.ЧОГСОМЖАВ ТАНАА

Нэгдсэн удирдамжийн дагуу "Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн"-д хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайлан судалгааг тогтоосон төлбөрийн актын хамт хүргүүлж байна.

Төлбөрийн актыг тогтоосон хугацаанд, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Хавсралт хуудас

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

232330566

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газар

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ХУУЛЬ ТОГТООМЖИД НИЙЦҮҮЛЭН
ТӨЛӨВЛӨЖ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БОЛОВЧ ДОТООД ХЯНАЛТ
ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.**

АУДИТЫН КОД: ХЭА-2023/28-22-ШТА-ГА

**“УЛС, ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН 2022 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН”-нд ХИЙСЭН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТ**

Хэрлэн сум 2023 он

Аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх
аудитор **Ч.Эрдэнэбаатар**

Утас: 70562112 Цахим хаяг: erdenebaatar@audit.gov.mn

Аудитын менежер **Д.Оюунтуяа**

Утас: 92116773 Цахим хаяг: oyuntuyad@audit.gov.mn

Ахлах аудитор **Д.Эрдэнэбилэг**

Утас: 92116770 Цахим хаяг: erdenebilegd@audit.gov.mn

Ахлах аудитор **Ч.Баярцолмон**

Утас: 93114113 Цахим хаяг: bayartsolmonch@khentii.gov.mn

Аудитор **Ц.Билэгсайхан**

Утас: 88032817 Цахим хаяг: bilegsaikhants@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу: Цахим хуудас: www.audit.mn

АГУУЛГА

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, стандарт, арга зүйн талаарх мэдэгдэл.....	5
• БҮЛЭГ 1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хууль, тогтоомжтой нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.....	7
А.1 Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хууль, хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.....	7
А.2. Төсөл арга хэмжээг Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.	7
• БҮЛЭГ 2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.....	8
Б.1. Худалдан авах ажиллагааг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулсан байна.....	8
Б.2 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэл хангалттай байна.	10
Б.3. Төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлд үндэслэн санхүүжүүлсэн байна.	11
Б.4. Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт хангалтгүй байна..	14
Б.5. Төсөл, арга хэмжээг хүлээн авах, ашиглалтад оруулах нь холбогдох дүрмийн хүрээнд зохион байгуулагджээ.....	15
БҮЛЭГ 3. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хуульд нийцүүлэн төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн байна..	16
В.1. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.....	16
В.2 Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээ нь үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.....	16
Холбогдох байгууллагын санал:	20
ДҮГНЭЛТ:	21
ЗӨВЛӨМЖ:	22

	ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР
ХЗДХЯ	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ХОХБТХ	Хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хэлтэс
ОНӨГ	Орон нутгийн өмчийн газар
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч

Дүрслэлийн товъёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хүснэгт 1	<i>Хэрэгжиж дууссан төсөл, арга хэмжээний хяналтын зардлын үлдэгдлийн жагсаалт</i>	13
Хүснэгт 2	<i>Аймгийн 2022 оны төсөв баталсан, тодотгол хийсэн байдлыг харуулбал</i>	17

Хавсралтын товъёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хавсралт 1	<i>Төсөл, арга хэмжээг хуулийн шаардлагад нийцүүлэн төлөвлөсөн байдлын судалгаа</i>	
Хавсралт 2	<i>Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагаа, санхүүжилтийн судалгаа</i>	
Хавсралт 3	<i>Төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэл, үе шатны хяналтын судалгаа</i>	
Хавсралт 4	<i>Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн судалгаа</i>	
Хавсралт 5	<i>Төсөл, арга хэмжээг хуулийн шаардлагад нийцүүлэн төлөвлөсөн байдлын судалгаа /Задаргаа/</i>	
Хавсралт 6	<i>Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагаа, санхүүжилтийн судалгаа /Задаргаа/</i>	
Хавсралт 7	<i>Төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэл, үе шатны хяналтын судалгаа /Задаргаа/</i>	

Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх	Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, стандарт, арга зүйн талаарх мэдэгдэл Төрийн аудитын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.5 дахь зүйлийг үндэслэн мөн хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрх, Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2022 оны 09 дүгээр тогтоолын дагуу Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2023 оны “Аудитын жилийн төлөвлөгөө батлах тухай” А/04 дугаар тушаалаар баталсан аудитын сэдвийн хүрээнд хийлээ.
Аудитын зорилт	“Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”-д аудит хийж, дүгнэлт өгч, зөвлөмж боловсруулж, Үндэсний аудитын газар болон аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, аймгийн Засаг даргын Тамгын газар болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулж, иргэд олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилт чиглэгдэв. Аудитын зорилтыг хангахын тулд дараах дэд зорилтын хүрээнд аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд: ➤ Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хууль, хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй нийцүүлэн төлөвлөсөн эсэх; ➤ Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа хуульд нийцсэн эсэх; ➤ Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх;
Аудитын хамарсан хүрээ	Аудитад улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд хэрэгжүүлсэн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч болон тэдгээрийн харьяа байгууллагууд, холбогдох бусад байгууллага, гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгжийг хамруулан төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, ТЭЗҮ, зураг төсөл, магадлалын ерөнхий дүгнэлт, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээ түүний хэрэгжилт, баталгаажуулсан ажлын гүйцэтгэл, олгосон санхүүжилт, эрх бүхий байгууллагуудаас хяналт хийсэн ажлын тайлан болон төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнг хамрууллаа.
Аудитын хязгаарлалт	
Аудитын арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	Аудитыг гүйцэтгэхэд АДБОУС 100, 300, 400, 3000-3100, 4000, Монгол Улсын төрийн аудитын стандарт MNS 6817-5:2020 Гүйцэтгэлийн

	аудитын зарчим, MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817-7:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудитын стандарт, “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын дагуу аудитын зорилго, зорилт, асуудлын шинжилгээний асуултад хариулт өгөхөд шаардагдах бүх төрлийн нотлох баримтыг цуглуулж, баримтжуулан, тэдгээрийг нягтлан шалгах, дүн шинжилгээ, харьцуулалт, тулган баталгаажуулалт, түүвэрлэлт хийх, судалгаа явуулах арга зүйг ашиглан холбогдох албан тушаалтнуудтай ярилцлага хийх, асуулга лавлагаа, тодруулга болон судалгаа авах, харьцуулах, нэгтгэх, дүн шинжилгээг хийж, аудитын хөтөлбөр, горим, асуудлын шинжилгээний дагуу нотлох зүйл цуглуулж, аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулав.
Аудитын бүрэлдэхүүн, хугацаа	Аудитыг аймаг дахь төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор Ч.Эрдэнэбаатар хянан удирдаж, үе шатны чанарын хяналтыг аудитын менежер Д.Оюунтуяа хэрэгжүүлж, аудитыг ахлах аудитор Д.Эрдэнэбилэг ахлан, ахлах аудитор Ч.Баярцолмон, аудитор Ц.Билэгсайхан нар хийж гүйцэтгэв. Аудитын төлөвлөлтийн үе шатны ажлыг 2023 оны 01 дүгээр сарын 19-ны өдрөөс 02 дугаар сарын 02-ны хооронд хийж гүйцэтгэн, аудитыг гүйцэтгэх ажлыг 02 дугаар сарын 03-ны өдрөөс 24-ний өдрүүдэд, тайлагналын үе шатыг 04 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор дуусган, аудитын тайлан, судалгааг Тэргүүлэх аудиторовын тушаалаар баталгаажуулан 2023 оны 04 дүгээр сарын 20-нд Үндэсний аудитын газар болон аймгийн ИТХ, аймгийн Засаг даргад хүргүүлнэ.
Хүндрэл бэрхшээл	

- **БҮЛЭГ 1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хууль, тогтоомжтой нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.**

A.1 Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хууль, хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.

Хэнтий аймагт улсын төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтаас эрх шилжин хэрэгжих 131,996.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 39 төсөл, арга хэмжээнд /шинээр эхлэх 26, он дамжин үргэлжлэх 13/ 42,269.5 сая төгрөг батлагджээ.

Нийт 39 төсөл арга хэмжээнээс барилга байгууламжийн 33, их засварын 1, тоног төхөөрөмжийн 4, ТЭЗҮ, зураг төсвийн 1 ажил тус тус байна.

Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн дээрх арга хэмжээнүүд нь Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулах нийтлэг журмын дагуу боловсруулагдаж нэг жилийн хугацаанд хэрэгжүүлэх хөгжлийн төлөвлөлтийн баримт бичгийн шаардлагыг хангасан байна.

Улсын төсвийн 2022 оны эрх шилжүүлсэн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх 26 төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.10 дахь хэсэгт заасан шаардлагад нийцүүлжээ.

Тухайлбал улсын таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгасан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр хууль, журамд нийцүүлэн боловсруулсан байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар эрх шилжин хэрэгжих 39 төсөл, арга хэмжээ нь дунд хугацаанд хэрэгжих хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн зорилго, зорилтыг хангахаар хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн дагуу төлөвлөгдөн санхүүжүүлэн хэрэгжүүлсэн ч улс, салбар, салбар хооронд болон бүс, орон нутгийн хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн уялдааг хангасан, тодорхой эерэг өөрчлөлтийг бий болгосон мэдээлэлгүй байна.

A.2. Төсөл арга хэмжээг Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.

Улсын төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтаас шинээр хэрэгжих 26 төсөл, арга хэмжээ нь Төсвийн тухай хууль болон төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлтийн холбогдох журам зааврыг мөрдөж хэвшсэн байна.

Төлөвлөлтийг гүйцэтгэхдээ Төсвийн тухай хууль болон Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн шалгуур үзүүлэлтүүд болох бодлогын баримт бичигт тусгагдсан, хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны баримт бичгүүдтэй нийцсэн, хэрэгцээ шаардлага, үндэслэлтэй, мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлттэй, төслийн зардлыг бүрэн зөв тооцон санхүүжилтийн эх үүсвэрийн тодорхойлогдсон байх ерөнхий шаардлагуудыг хангасан байна.

Цаашид нийгэм, эдийн засгийн үр ашгийн тооцоолол болон ашиглалттай холбоотой урсгал зардал, орон тоо, санхүүжүүлэх эх үүсвэр, төсөвт нөлөөлөх ачааллын талаарх судалгаа дүгнэлтийг хийж, үр дүн, үр ашгийг тооцон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах нь зүйтэй.

• БҮЛЭГ 2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Б.1. Худалдан авах ажиллагааг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулсан байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд хэрэгжих нийт 39 төсөл, арга хэмжээний хэрэгжүүлэх эрхийг Монгол улсын Засгийн газрын тогтоол болон ТЕЗ нарын шийдвэрээр Хэнтий аймгийн Засаг даргад шилжүүлэн, худалдан авах ажлыг зохион байгуулж, гэрээ байгуулах, ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж, тайлагнаж ажиллахыг үүрэг болгожээ.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нар төсөл, арга хэмжээний эрх шилжүүлэх шийдвэрийг Засгийн газрын 2021 оны 359 дүгээр тогтоолд заасан хугацаанд гаргасан нь төсөл, арга хэмжээг 1 дүгээр улиралд багтаан худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

Эрх шилжиж ирсэн төсөл, арга хэмжээний ангиллаар барилга, байгууламж 33, тоног төхөөрөмж 4, их засвар 1, зураг төсөл 1 тус тус байна.

Мөн дээрх 39 төсөл, арга хэмжээнээс 26 нь шинээр хэрэгжих бол он дамжин хэрэгжиж байгаа 13 ажил байна.

Аймгийн Орон нутгийн өмчийн газар нь он дамжин хэрэгжих 4, тайлант онд шинээр хэрэгжих 23 төсөл, арга хэмжээнд худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан бөгөөд үүнээс 5 төсөл арга хэмжээг 2-4 багц болгосноор худалдан авах ажиллагааны тоо 7-оор нэмэгдсэн байна.

Худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулагдсан он дамжин хэрэгжих 4 төсөл, арга хэмжээний хувьд Өмнөдэлгэр сумын цахилгааны шугам сүлжээ, цэвэр усны гадна шугам сүлжээ төсөл, арга хэмжээний ТЕЗ-аас эрх шилжин ирсэн төсөвт өртөг нь анхны гэрээний үнийн дүнгийн 15 хувиас хэтэрсэн тул “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай” хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.4 дэх заалтын дагуу тендер шалгаруулалт зохион байгуулсан байна.

Мөн Баян-Овоо сумын Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилгын 2021 онд гэрээ байгуулсан гүйцэтгэгч нь ажлаа гүйцэтгээгүйн улмаас гэрээг цуцалж 2022 онд 2,182.6 сая, Хан-Хэнтий чуулгын барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг цуцалж 2,333.3 сая төгрөгийн төсөвт өртгийн хэмжээгээр тендер шалгаруулалт зохион байгуулсан байна.

“Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Норовлин сум/, “Их хуралдай” цогцолборын барилгын зоорийн ажил, гадна

тохижилт, шугам сүлжээ /Хэнтий, Биндэр сум/, “Монголын нууц товчоо” цогцолборын барилгын интерьер, гадна тохижилт, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Дэлгэрхаан сум/, гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Хэрлэн сум/ төсөл, арга хэмжээг тус бүр 2, сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Баян-Адарга, Баян-Овоо, Баянхутаг, Дадал, Дэлгэрхаан, Мөрөн, Норовлин, Цэнхэрмандал сум, Батноров сум, Бэрх тосгон/ ажлыг 4 багц болгосон байна.

Тайлант онд шинээр хэрэгжиж байгаа үлдсэн 3 ажил нь Байгаль, орчин аялал жуулчлалын яамнаас аймгийн Ус, цаг уурын орчны шинжилгээний газарт, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас Баянхутаг, Биндэр, Норовлин сумдад эрх шилжүүлсэн ажил болон Батноров сумын Нутгийн удирдлагын ордны барилгын зураг төсөл гэсэн ажлууд байна.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/31 тоот тушаалаар “Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын их засвар” төсөл, арга хэмжээний хүрээнд Дархан сумын Оргил цаг уурын өртөөний барилгын их засварын ажлын эрхийг Хэнтий аймгийн Ус, цаг уур орчны шинжилгээний төвд шилжүүлсэн бөгөөд тус газрын даргын тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг худалдан авах ажлыг зохион байгуулжээ.

Мөн Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2022 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрийн А/319 тоот тушаалаар орон нутгийн хөгжлийг дэмжих “Шинэ хөдөө” /Улсын хэмжээнд/ төсөл, арга хэмжээний хүрээнд Баянхутаг, Биндэр, Норовлин сумдад “Малын тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх тоног төхөөрөмж” ажлын эрх шилжиж ирсэн бөгөөд Баянхутаг сумын Засаг даргын захирамжаар үнэлгээний хороог байгуулж гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулсан боловч санхүүжилт олгох боломжгүй болсон шалтгаанаар ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулаагүй байна. Биндэр, Норовлин сум тус ажилд тендерийг зохион байгуулаагүй байна.

Эрх шилжүүлсэн 39 төсөл, арга хэмжээнээс 2020 онд 3, 2021 онд 6, 2022 онд 29 ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байгуулсан байна.

Харин “Сумын төвийн шинэчлэл” төслийн хүрээн дэх нутгийн удирдлагын ордны барилгын зураг төсөө /Хэнтий аймаг, Батноров сум/ төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг Батноров сумын Засаг даргын 2021 оны А/171 дүгээр захирамжаар батлагдсан ажлын хэсгийн дүгнэлтийг үндэслэн 2020 онд хийгдсэн зураг төсвийн зардлыг олгосон байна.

Цахим системийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд 26 тендерийн зарлах хугацаа, худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журмыг нийтэлсэн байна. Үнэлгээний хороо байгуулах, гэрээ байгуулах эрх олгох болон гэрээ дуусгавар болгох хугацаа нийтлэгдээгүй байна.

Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга /Хэнтий, Баян-Овоо сум/ төсөл, арга хэмжээ нь цахим системийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд нийтлэгдээгүй байна.

“Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 8 дугаар зүйлийг үндэслэн гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах журмыг сонгосон бөгөөд тайлант онд зохион байгуулагдсан 29 худалдан авах ажиллагаанаас нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмын дагуу 24, тендер шалгаруулалтын онцгой журмын харьцуулалтын аргаар 3, гэрээ шууд байгуулах аргаар 2 худалдан авах ажлыг зохион байгуулсан байна.

Оролцогч оролцоогүй, шаардлага хангасан материал ирүүлээгүй тул “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.1 дэх заалтын дагуу цэвэр усны гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/-ний ажилд шууд гэрээ байгуулсан байна.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын их засвар /Улсын хэмжээнд/ ажлын хүрээнд хэрэгжих Дархан сумын Оргил цаг уурын өртөөний барилгын их засварын ажлыг “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь заалтын дагуу шууд гэрээ байгуулжээ.

Аймгийн ОНӨГазар нь барилга, байгууламж, тоног төхөөрөмжийн 27 төсөл, арга хэмжээний тендерийн баримт бичгийг Сангийн сайдын 2021 оны 145 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ажил гүйцэтгэх тендерийн жишиг баримт бичиг"-ийн дагуу боловсруулж цахим систем tender.gov.mn/-д байршуулсан байна. Мөн 23 ажлын зураг болон ажлын тоо хэмжээ, 3 тодруулга, 3 техникийн тодорхойлолтыг цахим системд байршуулжээ.

Б.2 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэл хангалттай байна.

Хэнтий аймгийн Засаг даргад эрх шилжүүлсэн 131,996.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 39 төсөл, арга хэмжээнээс 41,019.5 сая төгрөгөөр санхүүжих дүнтэй 36 ажлууд батлагдсан зураг төслийн дагуу хийгдсэн байна.

Баян-Овоо суманд хийгдэх "Аялал жуулчлалын байгаль, түүх, соёлын өв бүхий газруудад ариун цэврийн газар, авто зогсоол бүхий отоглох цэг", Баянхутаг, Биндэр, Норовлин сумдад нийлүүлэх "Малын тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх тоног төхөөрөмж" ажлууд хэрэгжээгүй бол "Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын цагдан хорих байрны барилга" ажлын гэрээ байгуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг ХЗДХЯ-нд шилжүүлсэн байна.

Тайлант онд хэрэгжсэн дээрх ажлуудаас 11,636.2 сая төгрөгийн 15 ажил гэрээний хугацаанд бүрэн хэрэгжиж дууссан байна. Эдгээрээс их засварын 1, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх 2, зураг төслийн 1 ажил байгаа бол бусад нь барилга угсралтын ажлууд хэрэгжжээ.

Хэнтий аймгийн Дархан сумын цаг уурын өртөөний барилгад 20.0 сая төгрөгийн засвар, "Сумын төвийн шинэчлэл" төслийн хүрээн дэх Батноров сумын нутгийн удирдлагын ордны 60.0 сая төгрөгийн барилгын зураг төслийн ажил, аймаг, сумын ЗДТГ-т нийлүүлэх 100.0 сая төгрөгийн, Бэрх хотын Соёлын төвд нийлүүлсэн 60.9 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх ажлууд бүрэн хэрэгжсэн байна.

Байнгын ашиглалтад хүлээн авсан ажлуудаас улсын комисс ажиллахгүй шалтгаанаар 3 ажилд 12-18, эрчим хүчний техникийн нөхцөл өөрчлөгдсөн, техникийн комисс ажиллахгүй 2 ажилд 18-93 хоног алдсанаас шалтгаалан улсын комиссын акт гарах хугацаа удааширсан байна.

Улсын комисс ажилласан “Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Норовлин сум/-ний ажлын багц-1 буюу цогцолборын гадна инженерийн шугам сүлжээний ажил дуусаж улсын комисс ажилласан боловч үндсэн барилга ашиглалтад ороогүйгээс тус шугам сүлжээг ашиглаагүй байна.

Мөн Бор-Өндөр сумын хот тохижилтын газарт тоног төхөөрөмж нийлүүлэх ажлын хүрээнд 1 автомашин нийлүүлэгдсэн бол хил гаалийн хоригтой холбоотой 1 автомашин нийлүүлэгдээгүй байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2022-2023 онд хэрэгжиж байгаа нийт 21 төсөл, арга хэмжээнээс төсөвт өртөг нэмэгдсэн, хил гаалийн хориотой байдлаас захиалсан техник орж ирээгүй гэх мэт шалтгаанаар 5 ажлын гэрээний хугацааг сунгасан байна. Зураг төсөвт өөрчлөлт орсон, Мэргэжлийн хяналтын байцаагчийн дүгнэлт зэргээс шалтгаалан 2 барилгын ажилд угсралтын өөрчлөгдсөн зураг төсвийг ашиглаж байна.

Өмнөдэлгэр сумын 640 хүүхдийн сургуулийн барилгын ариун цэврийн өрөөний хамар ханын өөрчлөлт, давхар хоорондын шалны бетон хөлдсөнийг хүчитгэх зэрэгт шалгалт хийн, дүгнэлт гарган шинэчилсэн зураг төсөв хийж зохиогчийн зөвшөөрөл авах шаардлагатай байна.

“Хан-Хэнтий” чуулгын барилгад 2011 оны анх батлагдсан зургаас өөрчлөгдсөн гүйцэтгэлийн зураг болон үлдсэн ажлыг шинээр магадлуулж дүгнэлт гаргуулан барилга угсралтад мөрдөж ажиллаж байна.

Б.3. Төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлд үндэслэн санхүүжүүлсэн байна.

Худалдан авах ажиллагааны дүнд нийт 79,396.6 сая төгрөгийн 27 төсөл, арга хэмжээнд ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулагдсан байна. Нийт 27 гэрээнээс ажил гүйцэтгэх 24, бараа нийлүүлэх 3 гэрээ байна. Тайлант онд 4 төсөл, арга хэмжээнд нэмэлт санхүүжилтийн гэрээ байгуулагдаж гэрээний үнийн дүн 12,566.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.6 дахь заалтын хүрээнд Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газрын ахмадын сувиллын өргөтгөл /Хэнтий, Дэлгэрхаан сум/, Сургуулийн барилга, 1500 суудал /Хэнтий, Хэрлэн сум/, Сургуулийн барилга, 640 суудал /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/ төсөл, арга хэмжээнд нэмэлт санхүүжилтийн гэрээ байгуулсан байна.

Мөн хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.4 дэх заалтын хүрээнд сургуулийн барилга, 1500 суудал /Хэнтий, Хэрлэн сум/, Олон улсын стандартын сургуулийн барилга, 640 суудал /Хэнтий, Батноров сум, Бэрх тосгон/-ын ажилд нэмэлт санхүүжилтийн гэрээ байгуулсан байна.

Хэрлэн сумын 1500 суудалтай сургуулийн барилга угсралтын ажилд хөл бөмбөгийн талбай, физикийн кабинетын тоног төхөөрөмж суурилуулах, Бэрх тосгоны олон улсын стандартын 640 суудалтай сургуулийн барилга

угсралтын ажилд дулааны узелийн ажил, халаалт агаар сэлгэлтийн тоног төхөөрөмж суурилуулах нэмэлт ажилд гэрээ байгуулсан байна.

Өмнөдэлгэр сумын 640 суудалтай сургуулийн барилгын хувьд тухайн барилгын ажлыг хэсэгчилсэн байдлаар өмнөх худалдан авах ажиллагаа нь зохион байгуулагдсан бөгөөд 2022 оны төсвийн хуулиар нийт барилгын хэмжээгээр төсөвт өртөг нь батлагдсаны дагуу нэмэлт гэрээг байгуулсан байна.

Дэлгэрхаан сумын Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газрын ахмадын сувиллын өргөтгөлийн барилга, Хэрлэн сумын 1500 суудалтай сургуулийн барилгын хувьд материалын үнийн өсөлтөөр дахин магадлал хийлгэж төсөвт өртөг нь нэмэгдсэн бөгөөд 2022 оны төсвийн хуулиар нэмэгдсэн төсөвт өртгөөр нэмэлт гэрээг байгуулсан байна.

Орон нутагт эрх шилжиж ирсэн 131,996.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 39 төсөл, арга хэмжээг 2022 онд 42,269.5 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр батлагдсан. Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль, Засгийн газрын “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 2022 оны 366 дугаар тогтоолын дагуу зарим төсөл, арга хэмжээний 2022 онд санхүүжих дүнд зохицуулалтыг хийсэн байна. Үүнд: 5 төсөл, арга хэмжээг 10,273.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 1 төсөл, арга хэмжээг 2,430.1 сая төгрөгөөр бууруулсан байна.

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны А/520 дугаар тушаалаар “Их хуралдай” цогцолборын барилгын зоорийн ажил, гадна тохижилт, шугам сүлжээ /Хэнтий, Биндэр сум/ ажлын 2022 онд санхүүжих дүнг 595.7 сая;
- Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/595 дугаар тушаалаар эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилга /Хэнтий, Батноров сум/ ажлын 2022 онд санхүүжих дүнг 385.5 сая;
- Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/565 дугаар тушаалаар сургуулийн барилга, 1500 суудал /Хэнтий, Хэрлэн сум/ ажлын 2022 онд санхүүжих дүнг 8,002.3 сая;
- Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/524 дүгээр тушаалаар дотуур байрны барилга, 100 ор /Хэнтий, Хэрлэн сум, Тэмүүжин цогцолбор сургууль/ ажлын 2022 онд санхүүжих дүнг 1,100.0 сая;
- Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл, 50 ор /Хэнтий, Жаргалтхаан сум, 5 дугаар баг/ ажлын 2022 онд санхүүжих дүнг 190 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн.
- Харин Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/565 дугаар тушаалаар “сургуулийн барилга, 640 суудал /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/” төсөл, арга хэмжээний 2022 онд санхүүжих дүнг 2,430.1 сая төгрөгөөр бууруулсан байна.

“Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 4.2.7, 4.3.1-д заасан маягт № 8-ын дагуу 30 ажил гүйцэтгэх гэрээний 49,731.5 сая төгрөгийн ажлын бодит гүйцэтгэлийг хянаж аймгийн ЗДТГ-ын ХОХБТХ-ийн дарга баталгаажуулжээ.

Хянагдсан гүйцэтгэлийг үндэслэн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж байгаа 30 барилга, байгууламжийн ажлын гүйцэтгэгчид 43,367.5 сая төгрөг, техникийн

хяналтын зардалд 307.7 сая төгрөг, зохиогчийн хяналтын зардалд 262.6 сая төгрөг, нормчлолын сангийн зардалд 57.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн Төрийн сангаар дамжуулан олгосон байна. Мөн их засвар, тоног төхөөрөмжийн 4 ажилд 267.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг гүйцэтгэгчид олгосон байна.

Нийт 35 төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчид 43,695.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Барилга, байгууламжийн ажлын санхүүжилтээс аймгийн Засаг даргын тамгын газрын Хэ.Захиалагчийн хяналт 100180051410 тоот дансанд техникийн хяналтын зардалд 464.9 сая төгрөг, зохиогчийн хяналтын зардалд 29.9 сая төгрөгийг шилжүүлсэн нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцэхгүй байна.

Тус дансанд тайлант онд хэрэгжиж дууссан 7 төсөл, арга хэмжээний захиалагчийн хяналтын зардал 44.0 сая, 2 төсөл, арга хэмжээний зохиогчийн хяналтын зардал 17.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 1

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Хяналтын зардалд шилжүүлсэн дүн /сая.төг/		Аймгийн ЗД-ын 100180051410 Хэ.Захиалагчийн хяналт дансны үлдэгдэл /сая.төг/	
		Захиалагчийн хяналт	Зохиогчийн хяналт	Захиалагчийн хяналт	Зохиогчийн хяналт
1	2	3	4	5	6
1	Гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Баянмөнх сум/	9.50		10.68	
2	Цахилгааны шугам сүлжээ /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/	1.25	0.79	0.32	
3	Сумын төвийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөл, шинэчлэл /Хэнтий, Баян-Овоо сум/		2.91	5.81	
4	Сумын төвийн гадна цэвэр усны шугам, төвлөрсөн халаалт, цэвэрлэх байгууламж /Хэнтий, Дадал сум/	6.93		-	3.47
5	Спорт цогцолборын барилгын гадна цахилгаан /Хэнтий, Дадал сум/	2.65	1.64	0.64	
6	Сургуулийн барилга, 1500 суудал /Хэнтий, Хэрлэн сум/	263.83	47.59	15.00	13.78
7	“Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Норовлин сум/ Шугам	4.29	2.41	0.13	
8	Цэвэр усны гадна шугам сүлжээ үргэлжлэл /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/		5.24	11.43	
НИЙТ ДҮН		288.45	60.58	44.00	17.24

2022 онд 15 ажлыг байнгын ашиглалтад хүлээн авч гэрээг дүгнэсэн байна. Энэхүү байнгын ашиглалтад хүлээн авсан ажлуудаас 5 арга хэмжээ нь Хил гаалийн нөхцөл бараа материалын тээвэрлэлт, он дамжсан санхүүжилтээс шалтгаалж гэрээний хугацааг сунгасан байна.

Норовлин сумын “Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ төсөл, арга хэмжээг интерьер болон гадна шугам сүлжээгээр салгаж 2 багц болгон худалдан авах ажлыг зохион байгуулж ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулсан. Үүнээс Багц-1 /Интерьер/ ажил нь гэрээний хугацаанд ажлаа гүйцэтгээгүй байгаа тул энэхүү цогцолбор нь бүрэн хэмжээнд ашиглагдах боломжгүй байна.

Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих “Шинэ хөдөө” төсөл /Улсын хэмжээнд/ болон Аялал жуулчлалын байгаль, түүх, соёлын өв бүхий газруудад ариун цэврийн газар, авто зогсоол бүхий отоглох цэг /Улсын хэмжээнд/ төсөл, арга хэмжээнүүдэд худалдан авах ажиллагаа амжилтгүй болж гэрээ байгуулагдаагүй.

Хэрэгжиж дуусаагүй 22 төсөл, арга хэмжээнээс 2022 онд дуусах 7 ажилд гэрээний сунгалт хийсэн бол 4 төсөл, арга хэмжээ нь гэрээний хугацаандаа хэрэгжиж, 10 төсөл, арга хэмжээ нь 2023 оны төсвийн тухай хуулиар төсөвт өртөг нэмэгдсэн учир нэмэлт санхүүжилтийн гэрээг байгуулахаар болоод байна.

Б.4. Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт хангалтгүй байна.

Аймгийн Засаг дарга, түүний Тамгын газраас Барилгын тухай хуульд заасан бүрэн эрхийн дагуу Газрын харилцаа, Барилга, Хот байгуулалтын газартай захиалагчийн чиг үүргийг төлөөлөн хэрэгжүүлэх гэрээг байгуулан ажиллаж хэвшсэн байна.

Захиалагчийн чиг үүргийг төлөөлөн хэрэгжүүлэгч гэрээ байгуулсан Газрын харилцаа, Барилга, Хот байгуулалтын газар төсөл, арга хэмжээний ажлын үе шат бүрд захиалагчийн техник хяналтыг гүйцэтгэх үүрэг хүлээсэн ч хүний нөөцийн дутагдлаас шалтгаалан чанартай хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Техник хяналтыг гүйцэтгэж өгөгдсөн ажлын даалгаврыг эргэж газар дээр нь хянадаггүй, зураг болон тайлан хэлбэрээр баталгаажуулдгийг анхаарч захиалагч болон зохиогчийн хяналт хэрэгжүүлэгч талууд хамтарч хяналтыг чанаржуулан, барилгын ажлын үе шат бүрд гүйцэтгэх хуулиар хүлээсэн үүргийг хэвшүүлэх шаардлагатай байна.

Төсвийн тухай хуулийн дагуу хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр, төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт, шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэсэн дотоод аудитын алба нь улсын төсвийн эрх шилжүүлсэн хөрөнгө оруулалт болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээнд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Мөн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй төсөл, арга хэмжээний хяналтаар өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт, биелэлт, үр дүнгийн нэгтгэлийг дүгнэн тооцох үйл ажиллагааг аймгийн ИТХ болоод Засаг даргын түвшинд зохион байгуулаагүй байна.

Б.5. Төсөл, арга хэмжээг хүлээн авах, ашиглалтад оруулах нь холбогдох дүрмийн хүрээнд зохион байгуулагджээ.

Тус онд ашиглалтад орсон 15 төсөл, арга хэмжээнд Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан дүрмийн дагуу аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 сарын 20-ны А/630 тоот Захирамжаар Хэнтий аймгийн нутаг дэвсгэр дээр 2022 онд ашиглалтад орох барилга байгууламж, их засварын ажлыг хүлээн авах комиссыг томилсон байна.

Тайлант онд ашиглалтад орсон барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмж, зураг төсвийн 9 төсөл, арга хэмжээнд улсын комиссоос үүрэг даалгавар өгөгдөөгүй бол 5 ажлыг улсын комиссоос тодорхой хугацаатай хийж гүйцэтгэх үүрэг даалгавартайгаар улсын комисс ажилласан байна.

Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зүгээс ашиглалтад хүлээн авсан барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмжийн 15 ажлын гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг дүгнэхэд 8 төсөл, арга хэмжээ гэрээт хугацаанд дууссан бол 7 төсөл, арга хэмжээ гэрээний хугацаанаас хэтэрч улсын комисс ажилласан байна.

Гэрээний хугацаа хэтэрч улсын комисс ажилласан 7 ажлын 5 төсөл, арга хэмжээнд улсын комисс бүрдэхгүй удсан, техникийн нөхцөл өөрчлөгдсөнөөс улсын комиссын акт гарах нь удааширсан байна. Харин 2 төсөл, арга хэмжээнд 3.6 сая төгрөгийн алданги тооцсон байна.

“Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Норовлин сум/ багц-1 ажилд 2.7 сая төгрөг, Гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Баянмөнх сум/ ажилд 0.9 сая төгрөг нийт 3.6 сая төгрөгийн алданги тооцсон байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж ашиглалтад оруулсан 15 төсөл, арга хэмжээнээс 28,323.1 сая төгрөгийн 10 төсөл, арга хэмжээг ашиглагч байгууллагуудын өмчид 2022 онд бүртгүүлсэн бол, 1,244.7 сая төгрөгийн 5 төсөл, арга хэмжээг бүртгэлд тусгаж тайлагнаагүй байна.

Норовлин сумын “Их засаг-Шихихутаг” цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ” 309.8 сая төгрөг, Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газрын ахмадын сувиллын өргөтгөл” 408.9 сая төгрөг, “Цахилгааны шугам сүлжээ” 90.9 сая төгрөг, “Монголын нууц товчоо” цогцолборын барилгын гадна цахилгаан хангамжид 10 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 10/04 кВ-н хүчдэлтэй 250 КВа-н чадалтай дэд станц” 435.1 сая төгрөг, Батноров сумын нутгийн удирдлагын ордны зураг төсөв 60.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэлд аваагүй байна.

БҮЛЭГ 3. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хуульд нийцүүлэн төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн байна.

В.1. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтыг хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.

Аймгийн орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтаар 13,646.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 32 төсөл, арга хэмжээнд /барилга, байгууламж 6, их засвар 16, тоног төхөөрөмж 8, зураг, төсөл 2/ 8,845.9 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр баталж төлөвлөсөн байна.

Орон нутгийн 2022 оны төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх 32 төсөл, арга хэмжээг төлөвлөн батлуулахдаа Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.10 дахь хэсэгт заасан шаардлагад нийцүүлэн төлөвлөжээ. Тухайлбал улсын болон аймаг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын болон Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгасан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулсан байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаас шинээр хэрэгжих 28 төсөл, арга хэмжээнүүд нь Төсвийн тухай хууль болон төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлтийн холбогдох журам зааварт нийцсэн байна.

Төлөвлөлтийг гүйцэтгэхдээ хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн шалгуур үзүүлэлтүүд болох бодлогын баримт бичигт тусгагдсан, хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны баримт бичгүүдтэй нийцсэн, хэрэгцээ шаардлага, үндэслэлтэй, мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлттэй, төслийн зардлыг бүрэн зөв тооцон санхүүжилтийн эх үүсвэрийн тодорхойлогдсон байх ерөнхий шаардлагуудыг хангасан байна.

В.2 Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээ нь үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.

Аймгийн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 32 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд үүнээс барилга, байгууламж 6, их засвар 16, тоног төхөөрөмж 8, зураг, төсөл 2 байна.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А/02 дугаар захирамж, 3 дугаар сарын 09-ний өдрийн А/125 дугаар захирамжаар Дадал, Дархан сумын Засаг дарга нарт төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх эрхийг шилжүүлсэн байна. Дархан суманд шилжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний хувьд "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 2.2.2-т заасны хугацааг баримтлаагүй байна. Үүнд:

Аялал жуулчлалын музейд тоноглол, эд хогшил /Хэнтий, Дадал/ төсөл, арга хэмжээг Дадал суманд, Сургуулийн барилгын их засвар /Хэнтий, Дархан/ төсөл, арга хэмжээг Дархан суманд шилжүүлжээ.

Харин Халаалтын тогоо /Хэрлэн сум/ төсөл, арга хэмжээг эрх шилжүүлэх шийдвэр гаргаагүй боловч Хэрлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар хэрэгжүүлсэн байна.

2022 онд хэрэгжүүлэхээр батлагдсан 32 төсөл, арга хэмжээнээс 2021 онд 1, 2022 онд 31 ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулсан байна. 2022 онд зохион байгуулсан худалдан авах ажиллагаанаас нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмаар 19, тендер шалгаруулалтын онцгой журмаар 6, зөвлөх сонгох хосолмол үнэлгээний аргаар 1, гэрээ шууд байгуулах аргаар 5 төсөл, арга хэмжээг сонгон шалгаруулжээ.

Засгийн газрын 2021 оны “Босго үнэ шинэчлэн тогтоох тухай” 124 дүгээр тогтоолыг үндэслэн 4 төсөл, арга хэмжээнд шууд худалдан авалт хийгдсэн бол “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.41 дэх заалтыг үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын байгууллагуудын конторын барилгын гадна шугам сүлжээний үлдэгдэл /Хэнтий, Хэрлэн/ төсөл, арга хэмжээнд шууд гэрээг байгуулжээ.

Аймгийн ОНӨГазар нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих барилга, байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмж, зураг төслийн 26 төсөл, арга хэмжээний тендерийн баримт бичгийг Сангийн сайдын 2021 оны 145 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ажил гүйцэтгэх тендерийн жишиг баримт бичиг"-ийн дагуу боловсруулж цахим систем /tender.gov.mn/-д байршуулсан байна.

Мөн 18 ажлын зураг, 17 ажлын тоо хэмжээ, 4 тодруулга, 2 ажлын даалгавар, 5 техникийн тодорхойлолтыг цахим системд байршуулжээ.

Цахим системд 26 тендерийн урилга, 21 тендерийн үр дүнг нийтэлж ил тод, нээлттэй өрсөлдөх боломжийг хангасан байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан халаалтын тогоо /Хэрлэн сум/ төсөл, арга хэмжээг “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 4.1.33² дахь хэсгийг зөрчин худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байна.

Хэнтий аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 03-ны 04 тоот тогтоолоор орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, их засварын төсөл, арга хэмжээг баталсан боловч 2022 онд төсөвт хийсэн 2 удаагийн тодотголоор 13,646.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 32 төсөл, арга хэмжээнд 8,771.2 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр баталжээ.

Хүснэгт 2

ИТХ-ын тогтоол	Хөрөнгө оруулалтын дүн	Их засварын дүн	Нийт
2021.12.03-ны №04	1,809,900.0	4,170,272.3	5,980,172.3
2022.03.03-ны №10	4,730,893.2	4,170,272.3	8,901,165.5
2022.05.25-ны №07	4,730,893.2	4,040,272.3	8,771,165.5

1 34.1.4.нэмэлт ажлын өртөг нь анхны гэрээний үнийн 15 хувиас хэтрээгүй нөхцөлд тендер шалгаруулалтаар худалдан авсан ажлын нэмэлт болон түүнтэй ижил төстэй ажлыг даван хийх тохиолдолд дахин тендер шалгаруулалт явуулснаар илүү сайн санал ирэхгүй гэж үзсэн бол;

2 4.1.33.Барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмж, зөвлөх үйлчилгээний зардлыг хооронд нь шилжүүлэх, батлагдсан нэр, байршилыг солих, хүчин чадлыг өөрчлөх, хуулиар батлагдсан төсөвт өртгийг хэтрүүлэн тендер шалгаруулалт зарлах, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэхийг хориглоно.

Батлагдсан төсөл, арга хэмжээнээс 8,489.7 сая төгрөгийн 28 ажил бүрэн хэрэгжиж, 1 ажил он дамжин хэрэгжихээр гэрээ байгуулсан бол 325.0 сая төгрөгийн 3 төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүй байна.

Тайлант онд техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх 7 ажилд хяналт хийгдэх шаардлагагүй байсан бол барилга угсралт, их засварын 22 ажилд техникийн болон зохиогчийн хяналт бүрэн тавигдсан байна.

Захиалагчаас тавих техникийн болон зохиогчийн хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлснээр ихэнх ажил бүрэн хэрэгжиж дууссаны дотор 2023 онд дуусахаар төлөвлөгдсөн 8 ажил тайлант онд бүрэн хэрэгжсэн байна.

Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан “Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм”-ийн дагуу аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны А/630 тоот Захирамжаар томилогдсон улсын комисс нь орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд бүрэн хэрэгжсэн 25 барилга угсралт, их засварын ажил, нийлүүлэгдсэн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авч ашиглалтад оруулсан байна.

Тайлант онд дуусаагүй 4 төсөл, арга хэмжээ нь 2023 онд хэрэгжиж дуусахаар төлөвлөгдөн хэрэгжсэн бөгөөд үүнээс 2 ажил нь тайлант онд бүрэн дууссан боловч улсын комиссын акт эцэслэн гараагүй бол үлдсэн 2 төсөл, арга хэмжээ нь 2023 онд дуусахаар байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд нийт 32 төсөл хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 9,939.0 сая төгрөгийн 30 төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулснаас ажил гүйцэтгэх гэрээ 21, бараа нийлүүлэх гэрээ 7, зөвлөх үйлчилгээ авах гэрээ 2 байна.

Худалдан авах ажиллагаа зарласан боловч тайлант онд багтан гүйцэтгэгч шалгараагүй 1 төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгч 2023 онд шалгарч ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулагдсан байна.

Хөдөө аж ахуйн хөгжлийн төвийн засвар, тохижилт /Хэнтий, Хэрлэн/ төсөл, арга хэмжээ нь тайлант онд худалдан авах ажиллагааг 3 удаа зохион байгуулсан бөгөөд 2023 онд ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулагдсан байна.

Аймгийн Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд 13,116.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 29 төсөл, арга хэмжээнд 8,169.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, 325.0 сая төгрөгөөр санхүүжих 3 арга хэмжээний санхүүжилтийг олгоогүй байна.

Цанын баазын зураг төсөл /Хэнтий, Биндэр/, Зураг төсвийн зардал /Хэнтий, сумд/ төсөл арга хэмжээ нь тайлант онд зөвлөх үйлчилгээг гүйцэтгэх гэрээг байгуулсан боловч тайлант онд санхүүжилт олгоогүй байна.

“Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 4.2.7, 4.3.1-д заасны дагуу бодит гүйцэтгэлийг хянан 21 барилга, байгууламж, их засварын ажлын гүйцэтгэгчид 6,843.3 сая төгрөг, тоног төхөөрөмжийн 8 ажилд 949.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Мөн техникийн хяналтын зардалд 71.2 сая, зохиогчийн хяналтын зардалд 80.5 сая, зураг төслийн зардалд 193.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж, ашиглалтад оруулсан 25 төсөл, арга хэмжээг аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны №26 тоот албан бичгийг үндэслэн төсвийн 25 байгууллага санхүүгийн тайланд 6,046.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн байна.

Харин ашиглалтад оруулсан нийт 1,569.7 сая төгрөгийн 5 төсөл, арга хэмжээг аль нэг байгууллагын өмч хөрөнгөд бүртгэгдээгүй байна. Үүнд:

"Төв талбайн индрийн тохижилт" /Хэнтий, Хэрлэн/ 49.6 сая төгрөг, "Орон сууцын байруудын дээврийн их засвар" /Хэнтий, Батноров, Бэрх/ 223.2 сая төгрөг, "Сургуулийн барилгын их засвар" /Хэнтий, Баян-Адарга/ 747.3 сая төгрөг, "Дотуур байрны засвар" /Хэнтий, Өмнөдэлгэр/ 515.7 сая төгрөг, "Халаалтын тогоо" /Хэнтий, Хэрлэн, Өлзийт/ 33.9 сая төгрөгийн хөрөнгө байна.

Холбогдох байгууллагын санал:

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗАР**

Залуучуудын гудамж-01, Баянмөнх баг, Хэрлэн сум,
Чингис хот, Хэнтий аймаг, 23117
Утас/Факс: (976) 7056 2412
Цахим шуудан: infoazdtg@khentii.gov.mn

2023.04.17 № 9/777

танай _____-ны № _____-т

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАРТ**

“Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө
оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”-нд хийсэн
гүйцэтгэлийн аудитын тайлангийн төсөлтэй танилцлаа.
Тус тайлангийн төсөлд тусгах саналгүй байна.

ДАРГА

Ж.ГАНБААТАР

*Ахлах аудитор
Д. С. Дугуйсүрэн
Аудиторын тайлан
дараах
Хангай
12/18.*

231070834

ДҮГНЭЛТ:

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна.

- Цар тахлаас үүдэлтэй хорио цээр, материалын болон тээврийн үнийн өсөлт нь төсөвт өртөг нэмэгдэх шалтгаан болсон байна.
- Барилга байгууламжуудыг байнгын ашиглалтад хүлээн авах улсын комисс ажиллахгүй хугацаа алдах нь гэрээний биелэлтэд нөлөөлж байна.
- Ашиглалтад хүлээн авсан барилга байгууламж, их засварын ажлыг төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэх ажил хангалтгүй байна.
- Бодит нөхцөл, тодорхой шалтгаан үндэслэлийг тогтоохгүй гүйцэтгэгчийн хүсэлтээр гэрээний хугацааг сунгасан байна.
- Захиалагчийн чиг үүргийг төлөөлөн хэрэгжүүлэгч нь барилга байгууламж, их засварын ажлын үе шат бүрийн техник хяналтыг чанартай хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
- Захиалагч болон зохиогчийн хяналтын зардлыг бүрэн шилжүүлээгүй байна.
- Төсвийн тухай хуулийн дагуу улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй төсөл арга хэмжээнд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.
- Техник хяналтаар өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг газар дээр нь хянадаггүй, захиалагч болон зохиогчийн хяналт хэрэгжүүлэгч талуудын ажлын уялдаа холбоо хангалтгүй байна.

ЗӨВЛӨМЖ:

Аудитын дүнд үндэслэн дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг дор дурдсан албан тушаалтанд зөвлөж байна. Үүнд:

Аймгийн Засаг дарга Ц.Чогсомжав-д:

- Барилга байгууламжийг ашиглалтад авах улсын комиссыг шуурхай ажиллуулдаг байх,
- Хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг ашиглагч байгууллагын хөрөнгөнд бүртгэх ажлыг цаг тухайд нь хэрэгжүүлдэг байх
- Батлагдсан төсөл, арга хэмжээний зориулалтыг өөрчлөхгүй байх
- Бараа, ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэх гэрээг сунгах зайлшгүй нөхцөлийг гэрээнд тодорхой тусгах
- Төсвийн тухай хуулийн дагуу хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээнд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэн ажиллах.
- Төсөл, арга хэмжээний хяналтаар өгөгдсөн үүрэг даалгавар түүний хэрэгжилт, биелэлт, үр дүнг дүгнэн тооцож ажиллах.

ТАЙЛАН БАТАЛГААЖУУЛСАН ТУШААЛ

2023 оны 04 дугаар сарын 20.

Дугаар А/Д9

Чингис хот

Аудитын тайлан баталгаажуулах тухай

Монгол Улсын Төрийн аудитын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2020 оны А/106 дугаар “Журам батлах тухай” тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын 18 дугаар зүйлийн 9 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”-д хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайланг хавсралтаар баталгаажуулсугай.

2. Аудитын тайланг Үндэсний аудитын газрын Гүйцэтгэл-нийцлийн аудитын газар, аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргад тус тус хүргүүлж, audit.mn сайтад бүрэн эхээр нь байршуулсугай.

3. Аудитаар өгсөн зөвлөмж, төлбөрийн актын хэрэгжилтэд хяналт тавьж дүнг тооцон ажиллахыг аудитын баг, ахлах аудитор (Д.Эрдэнэбилэг)-т даалгасугай.

4. Аудитын тайланг баталгаажуулснаас хойш 14 хоногт багтаан аудитын ажлын болон нотлох баримтыг холбогдох журмын дагуу архивын нэгж болгохыг аудитын баг (Д.Эрдэнэбилэг)-т даалгасугай.

5. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аудитын менежер (Д.Оюунтуяа)-д даалгасугай.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

232310009

АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН БҮРТГЭЛ

Аудитын нэр: "Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн"

Аудитын код: ХЭА-2023/28-22-ШТА-ГА

Байгууллагын нэр: Хэнтий аймаг

№	Аудитын чиглэл, асуулт	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн (төгрөг)	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар	Гаргасан шийдвэр
0	1	2	3	4	5	6
Дэд зорилт Б. Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа хуульд нийцэж байна уу?						
Б.3. Санхүүжилтийг хууль, журамд нийцүүлэн олгосон уу?						
1	Б.3.1. Санхүүжилтийг төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлийг үндэслэн холбогдох журам, гэрээнд заасан хугацаанд олгосон уу?	Барилга байгууламжийн ажлын санхүүжилтээс аймгийн Засаг даргын тамгын газрын Хэ.Захиалагчийн хяналт 100180051410 тоот дансанд техникийн хяналтын зардал 464.9 сая, зохиогчийн хяналтын зардал 29.89 сая төгрөгийг шилжүүлсэн бөгөөд үүнээс тайлант онд хэрэгжиж дууссан ажлын ТХЗ 216.1, 3ХЗ 14.3, хэрэгжиж дуусаагүй ажлын ТХЗ 248.8, 3ХЗ 15.5 сая төгрөг төвлөрсөн байна.	61.3	ТӨЛБӨРИЙН АКТ Б1: Захиалагчийн хяналтын дансанд байгаа захиалагчийн хяналтын 44,007,854, зохиогчийн хяналтын 17,243,962 төгрөгийн гүйцэтгэл ирүүлээгүй хугацаа хэтэрсэн.	Төвлөрсөн хөрөнгө болон захиалагчийн хяналтын 30 хэмжээний хяналтын зардалтай үйл ажиллагааг ирээдүй үйл ажиллагааг төвлөрсөн төсвөөр хэрэгжүүлж ажиллах саналтай	
2	Б.3.2. Нэмэлт санхүүжилтийн гэрээ байгуулсан уу? Нэмэлт гэрээ нь хуульд нийцсэн үү?	2022 онд хэрэгжиж дуусах 25, 2023 онд он дамжин хэрэгжих 12 төсөл, арга хэмжээ байна. Байнгын ашиглалтад хүлээн авсан 15 ажлуудаас 5 арга хэмжээ нь Хил гаалийн нөхцөл бараа материалын тээвэрлэлт, он дамжин санхүүжилтээс шалтгаалж гэрээний хугацааг сунгасан байна. Хэрэгжиж дуусаагүй 22 төсөл, арга хэмжээнээс 7 ажилд гэрээний сунгалт хийсэн байна.		ЗӨВЛӨМЖ: Бараа, ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэх гэрээг сунгах зайлшгүй нөхцөлийг гэрээнд тодорхой тусгах		
Б.4. Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэнд тавих хяналт үр дүнтэй байна уу?						
3	Б.4.2. Засгийн газрын болон ТЕЗ-дын дотоод хяналт үр дүнтэй хэрэгжиж байна уу?	Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээнд дотоод хяналтыг огт хэрэгжүүлээгүй байна. Мөн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн хяналтын зөвлөмж, шаардлага түүний хэрэгжилт, биелэлт, үр дүнгийн нэгтгэлийг дүгнэн тооцох үйл ажиллагааг аймгийн ИТХ болоод Засаг даргын түвшинд зохион байгуулаагүй байна.		ЗӨВЛӨМЖ: Төсвийн тухай хуулийн дагуу хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээнд санхүүгийн хяналт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэсэн дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэн, хяналтын зөвлөмж, түүний хэрэгжилт, биелэлт, үр дүнг дүгнэн тооцож ажиллах.		
Б.5. Төсөл арга хэмжээг хүлээн авах, ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааг хууль журмын дагуу зохион байгуулсан уу?						
4	Б.5.1. Төсөл, арга хэмжээг хүлээн авах комисс нь өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг үндэслэж, холбогдох хууль, дүрмийн дагуу дүгнэлт гаргаж хүлээн авсан уу?	Гэрээний хугацаа хэтэрч улсын комисс ажилласан 7 ажлын 5 төсөл, арга хэмжээнд улсын комисс бүрдэлгүй удсан болон техникийн нөхцөл өөрчлөгдсөнөөс улсын комиссын акт гарах нь удааширсан байна.		ЗӨВЛӨМЖ: Барилга байгууламжийг ашиглалтад авах улсын комиссыг шуурхай ажиллуулдаг байх		
5	Б.5.3. Ашиглалтад хүлээн авсан төсөл, арга хэмжээг бүртгэлд бүрэн тусгаж, зориулалтын дагуу ашиглаж байна уу?	Норовлин сумын "Их засаг-Шихихутаг" цогцолборын интерьер, гадна шугам сүлжээ" 309.8 сая төгрөг, Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газрын ахмадын сувиллын өргөтгөл" 408.9 сая төгрөг, "Цахилгааны шугам сүлжээ" 90.9 сая төгрөг, "Монголын нууц товчоо" цогцолборын барилгын гадна цахилгаан хангамжид 10 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 10/04 кВ-н хүчдэлтэй 250 КВА-н чадалтай дэд станц" 435.1 сая төгрөг, Батноров сумын нутгийн удирдлагын ордны зураг төсөв 60.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгээгүй байна.	1,304.6	ЗӨВЛӨМЖ: Улсын төсвийн хөрөнгөөр бий болсон хөрөнгийг орон нутгийн өмчид бүрэн бүртгэх		
Дэд зорилт В. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт үр дүнтэй байна уу?						
В.2. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын хэрэгжилт үр дүнтэй байна уу?						

6	В.2.1. Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулсан уу?	Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан Халаалтын тоогоо /Хэрлэн сум/ төсөл, арга хэмжээний ХАА-нд "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 4.1.33 дахь хэсгийг мөрдөөгүй байна.		ЗӨВЛӨМЖ: Батлагдсан төсөл, арга хэмжээний зориулалтыг өөрчлөхгүй байх		
7	В.2.5. Төсөл, арга хэмжээг хүлээн авах, ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааг хууль, журмын дагуу зохион байгуулсан уу?	Харин "Төв талбайн индэрийн тохижилт" /Хэнтий, Хэрлэн/ 49.6 сая төгрөг, "Орон сууцны байруудын дээврийн их засвар" /Хэнтий, Батноров, Бэрх/ 223.2 сая төгрөг, "Сургуулийн барилгын их засвар" /Хэнтий, Баян-Адгарга/ 747.3 сая төгрөг, "Дотуур байрны засвар" /Хэнтий, Өмнөдэлгэр/ 515.7 сая төгрөг, "Халаалтын тоогоо" /Хэнтий, Хэрлэн, Өлзийт/ 33.9 сая төгрөг зэрэг 5 төсөл, арга хэмжээг бүртгээгүй байна.	1,569.7	ЗӨВЛӨМЖ: Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр бий болсон хөрөнгийг орон нутгийн өмчид бүрэн бүртгэх		
НИЙТ ДҮН			2,935.6			

Бэлтгэсэн:

Аудитор:

Ахлах аудитор:

Ахлах аудитор:

Анхан шатанд хянасан:

Аудитын менежер:

Хоёр дахь шатанд хянасан:

Дарга, тэргүүлэх аудитор:

Ц.Билэгсайхан

Огноо 2023.04.04

Ч.Баярцолмон

Огноо 2023.04.04

Д.Эрдэнэбилэг

Огноо 2023-04-04

Д.Оюунтуяа

Огноо 2023-04-17

Ч.Эрдэнэбаатар

Огноо 2023.04.17

Танилцаж зөвшөөрсөн:

АЗДТГ-ын ХОХБТХ-ийн дарга

АЗДТГ-ын СТСХ-ийн дарга

АЗДТГ-ын СТСХ-ийн
мэргэжилтэн

АЗДТГ-ын ХОХБТХ-ийн мэргэжилтэн

Аймгийн ОНӨГ-ын дарга

Аймгийн ОНӨГ-ын
ХАА хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

Э.Мөнх-Эрдэнэ
Огноо.....
С.Нямдаваа
Огноо.....
Х.Баярбаатар
Огноо.....
Ц.Бат-Эрдэнэ
Огноо.....
Г.Лхагвахагтан
Огноо.....
Н.Үнэнбат
Огноо.....

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 04 сарын 20 өдөр

Дугаар 120/4237/113

Чингис хот

ХА-2023/28-22-УТА-ГА

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн "Улс, орон нутгийн төсвийн 2022 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн"-д хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Захиалагчийн хяналтын зардлын дансанд өмнөх онд хэрэгжиж дууссан төсөл, арга хэмжээний ажлын гүйцэтгэл нь ирээгүй захиалагчийн хяналтын 44,007,854.0 төгрөг, зохиогчийн хяналтын 17,243,962 төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.7 "Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ.", 45 дугаар зүйлийн 45.2 "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ." гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" гэж заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Захиалагчийн хяналтын зардлын дансанд байршиж байгаа захиалагчийн хяналтын 44,007,854.0 төгрөг, зохиогчийн хяналтын 17,243,962.0 төгрөгийг Төрийн сан банкин дахь "Нэр заагдаагүй бусад орлого" 100180000955 тоот дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2023 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Хэнтий аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн дарга С.Нямдаваа-д даалгав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Д.ОЮУНТУЯА

АУДИТОР

Ц.БИЛЭГСАЙХАН

2317141257
СНДА0343 9074002

232350326